

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadadja
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A földhitel önzetlen szolgálata.

A Magyar Földhitelintézet legutóbbi közgyűlésén az igazgatóság bejelentette, hogy a nem névértékben folyósított kölcsönök után a kölcsön engedélyezési árfolyama és a záloglevelek eladási árfolyama között előálló, a kölcsön lebonyolításánál felmerülő költségek részben való fedezésére szolgáló különbözetnek $\frac{1}{8}$ -ad részét a kölcsönvevőnek visszatéríti és ezt az összeget az elszámolt kölcsönök névértékének arányában a kölcsön felvételét követő év első negyedében a kölcsönt felvett adósnak vagy igazolt örökösének kifizeti.

A Magyar Földhitelintézet vezetősége ez által újabb tanujelét adta annak a törekvésének, hogy az intézet, mint a földbirtoki hitel önzetlen szolgálatára hivatott szövetkezet, minden nyereszkedési szándék kizárásával, rendeltetésének megfelelőleg a hitelkereső földbirtokosokat, — akik egyuttal szövetkezetének tagjai, — a lehető legolcsóbb kölcsönökben részesítse.

Jelenleg a kölcsönök 4 százalékos záloglevelekben 50 évi törlesztésre adatnak ki. Azok után a kamat és tőketörlesztés évente mindössze 4-70 százalékos, mely

félévi utólagos 2-35 százalékos részletekben fizelendő. Egyéb semmi. A kölcsönvevő semminemű kezelési költséget nem fizet és az egyes részletek után nyugtábelvétel sem jár.

Az intézet a zálogleveleket nem adja ki, hanem a kölcsönvevővel az általa megállapított árfolyamnak megfelelő készpénzben számol el, vagyis, ha például az árfolyam 91 és háromnegyed százalék, 100 korona névérték után 91 korona 75 fillért fizet ki. Ezen árfolyam mellett a kézhez vett 100 korona kölcsön után a tényleges kamat 4 százalék helyett 4-36 százalékos lesz, vagyis a kölcsön olcsóbb, mintha az 4 és fél százalékos záloglevelekben névértékben 100 koronával fizetné ki. A pénzpiac helyzetének javulásával és a záloglevelek árfolyamának emelkedésével a tényleges és a névleges kamat közötti különbség aránylag kisebbedik és a kölcsön még olcsóbbá válik.

Ezen számításnál nem vették figyelembe az az újabb kedvezmény, amelyben a kölcsönvevők az árfolyamkülönbözet egy részének visszatérítésével utólag részesülnek.

Nagy előnyt képezi az intézet által engedélyezett kölcsönöknek az a körülmény is, hogy azok bármikor minden

előzetes felmondás, díj, vagy jutalék nélkül tetszés szerint, akár egészben, akár részben visszafizethetők.

A kölcsönök a Magyar Földhitelintézet, mint minden zálog levelet kibocsátó intézet, a törvény értelmében a földbirtok megállapított értékének feléig engedélyezi.

A törlesztéses záloglevél kölcsönök-nél mérvado összes tényezők számbavételével feltétlenül megállapítható, hogy a Magyar Földhitelintézet kölcsönei a földbirtokos osztály részére a legkedvezőbb hitelforrást képezik s lehetővé teszik, hogy anyagi helyzetén súlyosabb feltételek mellett felvett kölcsöneinek konvertálásával könnyítsen. Az esetre, ha a kifizetendő tartozások jelzálogintézeteknél, árvapénztáraknál, közalapoknál, vagy nyilvános számadásra kötelezett pénzügyintézeteknél vétettek fel, a kölcsönvevő az 1881: LXX. t. c. értelmében a kölcsönre nézve bélyeg- és illetékmentességet eszközölhet ki.

A földbirtokosnak eléggé nem hangsúlyozható érdeke, hogy midőn kölcsönt vesz, végleges elhatározás előtt alaposan tájékozza magát s e célból a hitelező intézeteket közvetlenül keresse meg. Közvetítés kikerülésével kétségen kívül min-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A két papa.

Elegáns esküvő volt a napokban a Szent Clotild templomban. Jehan de Langailiac vicomte követségi titkár vezette oltárhoz menyasszonyát, Jolande de Nivonne-t, Nivonne márki egyetlen leányát.

Mindenképpen összeillettek. Mindkettőjüket apjuk nevelte, mert kora gyermekükben vesztették el édes anyjukat. E szomorú körülmény viszont frigyük boldogságának egyik előfeltételét képezte, tudniillik nem volt anyós. Azonkívül mindkét család egyformán előkelő, nagynevű ősöktől származott. Egy Landailiac a harmincéves háborúban tűntette ki magát; egy Nivonne... De hisz mindez elenyésző csekélység ahhoz képest, hogy a fiatal pár évi ötvenezer livre jövedelemmel rendelkezett.

Szóval minden a legjobban, legszebben indul — állapították meg az emberek a templomban.

A virágokkal gazdagon díszített oltár előtt állt a vőlegény, karcsú, magas, elegáns. Kifogástalan frakkjának gomblyukában Venezuela keresztje díszlett — reményteljes várakozásban.

Ilyen fiatal és már is venezuelai lovag! Balján a nemes francia ősök bájos utolsó sarja, a menyasszony állt, büszkén, finoman. Dicsfényhez hasonló arany hajkorona és üde narancsvirágkoszoru alatt kiváltságos lélek! A kiváltságos lélek így hátulról nézve, — ugyan nem igen látszott — de az üde narancsvirágkoszort, mint e szezon nagy ritkaságát, így is meg lehetett csodálni.

Balra Nivonne márki mutatós, elegáns külsejét bámulhatta a tömeg. Karbatett kezekkel állt ott. Erdekes feje arisztokratikusan kopasz; hóhéher IV. Henrik szakálla alól diszkrétén csillogott ki a becsületrend nagykeresztje. Jobbra Landailiac gróf állt, nem kevésbé mutatós, nem kevésbé előkelő magatartással, Energikus metszésű vonásai, szépen ápolt császárszakállá őszinte csodálatot keltett. Az egész főrangú közönség egyhangulag állapította meg, hogy a két papa ritka szép, előkelő megjelenés.

Mindketten a mai házasságkötéssel előidézett változásokra gondoltak. De üres is lesz a ház! Jolande felvidította kacajával, gyermekes jókedvével a csendes palotát. De viszont jóleső érzés töltötte el Nivonne márkit, ha arra gondolt, hogy a nevelőnőt, a kiálthatatlan Bruche kisasszonyt egyszerűen kilökheti. De ki fog ezentúl mellette ülni az asztalnál? Ki jön

be hajnal idején a szobájába jó reggelit kívánni? Ki fog neki halványkék alapon hóféher liliummal himzett nadrágtartót készíteni, hogy monarchikus érzésének bizelegjen?

És Jehan nélkül is mily üres lesz a ház! Fájdalmas látvány lesz számára a fiatal ember szobája; a fegyverek, ostorok, meghívó-lapok, a legutóbbi bál cotillonjai, könyvei mind az elmúlt, soha vissza nem térő szép napokra fogják emlékeztetni.

És egyedül ebédeljen a nagy, III. Henrik-stilusú ebédlőben? Nem! Inkább elmegy minden este a klubba, mint hajdan legénykorában. Atyai szíve kevésbé fogja érezni elhagyatottságát. Meg aztán mi tagadás, kitűnő a konyha a klubban...

Mindezek a szomorú és könnyelmű gondolatok csak úgy kergették egymást agyukban s a két papát hirtelen melanchólikus hangulat fogta el.

Mikor a sekrestyében összejártak, meleg szorították meg egymás kezét.

— Bocsássa meg, édes barátom, fájdalommat, hisz örömm, életem boldogsága válik meg tőlem!

— De az én elérékenyülésemet is megérti, ugy-e? Legdrágább kincsemet veszttem el és bízom a fiáral!

Aprilis 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
 pazar eleganciával
 berendezve! ■ ■

Kitűnő erdélyi borkülönlegességek.

Nagy Sándor-utca 4. szám.

den intézelnél jutányosabban nyújtható kölcsön, mint a közvetítés igénybe vételével.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 9.

Borzeviczy Albert elnök egyegyed 11 órakor nyitja meg az ülést. Kenedi Géza három heti szabadságot kér.

Napirenden:

a földmivelésügyi tárca

költségvetése folytatolagos tárgyalása.

Gróf **Károlyi** Mihály (pártonkívüli függetlenségi) A husz értékesítéséről beszél és szeretné a földmivelésügyi minisztert megnyerni a gazdakongresszus határozati javaslatának, amely új husnagygók felállítását sürgeti. Nem az a fő, hogy mennyi a bruttó jövedelem, hanem az, hogy mennyi a nettó jövedelem. Ezt határozottan állítja a miniszterrel szemben. Nem fogadja el az az érdekeltség, hogy az a fontos, hogy a pénz forogjon.

Minden munkának nettó haszonnal kell járnia. Nem osztja a földmivelésügyi miniszter azon nézetét sem, amely szerint a miniszter nem helyesli a mezőgazdasági kamarák felállítását. Az a nézete, hogy ha mezőgazdasági kamarákat létesítenének, a kisebb birtokosoknak több alkalmuk volna bajaikat eladni. A szövetkezetek kérdését fejtegeti. A fogyasztási szövetkezetek különösen Magyarországon rendkívül fontosak. Örömmel látja a miniszter nyilatkozatait a birtokpolitikáról.

A hitbizományok kérdésében az a nézete, hogy nem az a baj, hogy sok a hitbizomány, hanem az, hogy rosszul vannak elhelyezve a hitbizományok. Helyesli a hitbizományok más

elhelyezésére vonatkozó miniszteri kijelentést, mert a hitbizomány a felvidéken nagy kulturmissziót teljesítené és nagy fellendülést eredményezne az egész ország mezőgazdaságában. Elő kellene segíteni a középbérlők érdekeit. Az Omge örömmel látja, hogy a miniszter az ingóhitel megvalósítása mellett van. Ez nagyban elősegítené a mezőgazdák érdekeit. Az ingóhitel nemcsak a bankár szempontjából fontos, hanem az értékesítés szempontjából is megfontolandó. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a termelő bevárja a jobb árakat és ne kelljen terményeit azonnal eladnia.

Sok válasza el attól a politikától, amelyet a földmivelésügyi miniszter képvisel és ezért nem fogadja el a költségvetést.

Pop Cs. István: Nem fogadja el a költségvetést, bár kijelenti, hogy kedvezőbbek a gazdasági viszonyok, mint az előző kormány idején. Nagy a hanyagság a gazdasági ügyek kezelésében és ebben a hanyatlás jelét látja. Személyes gazdaságpolitikai sérelmeit panaszolja el. Az állam az erdők és legelők körül hanyag és közömbös politikát folytat és ez iránt gyors változást, okos intézkedéseket vár a miniszteről. Eseteket említi fel, melyekben a gazdasági törvények végrehajtásán visszaélések történtek.

Szüllő Géza: Ne mondjon vádoltanságokat! Nem lehet csak úgy felelősség nélkül gyanusítani!

Pop Cs. István: Nézzen a képviselő ur az aktaszámok között, ott megtalálja az esetet. Tovább panaszodik az erdészeti, a havasi legeltetés sérelmeit és célszerű vizügyi politikát sürget. A költségvetést nem fogadja el.

Szabó István (nagyatádi): Nem a régi gazdasági politikának javíthatását várta a minisztertől, hanem egy új, egészséges birtokpolitikát várt. Polemizál Mándy Sámuellel, aki a kisbirtokok ellen foglal állást. Magyarországon a birtok megosztás nem helyes, ezen változtatni kell. A középbirtoknak nem ellensége; a középbirtokot a kisbirtokból kell kifejleszteni. A

parcellázás és a telepítés visszaéléseit panaszolja s kívánja, hogy a parcellázás állami felügyelet alatt történjék.

Szünet után

Novák János a kormány gazdasági programját igen helyesnek tartja, csupán a sertésvész körüli intézkedések szigorítását tartja még szükségesnek. A költségvetést elfogadja. Az ülés 2 órakor ért véget.

Az 1911. évi választók névjegyzéke.

Hibás az összeírás.

Egy idő óta sok kellemetlenség van Nagyvárad városánál a választók névjegyzékével.

Az idei 1911. évi névjegyzék talán még most sincsen egészen rendben. Pár hónappal ezelőtt visszaküldték a miniszteriumból, mert hiányos volt; több helyen a lakhely, másoknál az életkor rovatát hagyták üresen a leírásnál s ezért küldte vissza pótlás miatt a miniszter.

Alkalmunk volt látni a visszaküldött névsort s megütközéssel tapasztaltuk, hogy még lényegesebb hibák is vannak abban. Így például a foglalkozás több helyen össze volt cserélve. Altalan ismert szabóiparos főmérnöknek, egy kir. főmérnök zenetanárnak, a zenetanár egyháziának volt feltüntetve stb.

Nem tudjuk, hogy ezek a hibák ki lettek javítva, mert soha sem lehet tudni, mikor lesz pl. városatya választás, a politikában előállható és előre meg nem jósolható változásokat nem is véve figyelembe.

De éppen ez évben szükség is lesz a névjegyzékre, mert az év végén betöltésre kerül a néhai *Tanay* Zsigmond halálával megüresedett törvényhatósági bizottsági tagság, amikor a hibás névjegyzék óriási zavarokat okozhat.

Az 1912. évi névjegyzék összeírásánál szintén bajok vannak. Az összeíró küldöttségek igen felületesen jártak el. Igen sokat kihagytak tévesen s közismert, 20 év óta itt lakó polgárokat, mint ismeretleneket nem vettek fel, illetve kihagytak a névjegyzékből.

Továbbá nagy konsternációt keltett a polgárok között, hogy nagyon sokan kaptak a régi szavazók közül értesítést, hogy a névjegyzékből kihagyattak, pedig a névjegyzékben tényleg fel vannak véve. Egyik borbély iparos polgárt értesítik, hogy kihagyták a névjegyzékből s ez ellen záros határidőben felszólalhat s ugyan ez a polgár, mint fodrász bent van a névsorban.

Ilyen körülmények mellett figyelmeztetjük a polgárokat, hogy a mától kezdve közszemlére kitett névjegyzéket feltétlenül tekinték meg, mert csak így lehetnek biztosak a felől, hogy a névjegyzékbe fel vannak-e véve. Akit kihagytak, s felszólalással nem él, annak semmi más jogorvoslat nem áll rendelkezésére, hogy a választók közzé bekerüljön.

A központi választmány különben a következő hirdetményt adta ki:

Az országgyűlési képviselő választóknak a nagyváradai választókerületre nézve 1912. évre érvényes hivatalból összeállított ideiglenes név-

— Nagyon szomorú, vigasztalan, egyhangú lesz a mi életünk ezentúl!

Még egyszer melegen kezet szoritottak és könyek szöttek szemükbe. De nem törültek le; úgy találták, hogy ma helyénvalók. Azok pedig végigfolytak a szép IV. Henrik és az elegáns c. ászárszakállon, óriási meghatottságot keltve a fiatal párt üdvözlő hölgyközönség között.

— Mondja, édesem, látta, hogy sirt az a szegény Landaillac gróf?

— Nivonne márki szemeiből csak egy potyogtak a könyek! Mondhatom, kedvesem, hogy semmi sem hat meg jobban, mint férfiarcon a könyek nyoma.

Csodás két ember és imádják gyermekeiket. Es diszkrétén — a mint mellettük elhaladtak — mindegyik hosszasan kezet szoritott a két papával és megindulva mondta:

— Uram... Ugy együtt érzek önnel!... Atértem fájdalmát... De fel a tejjel... Bátorság és hasonló megható mondatokat hallattak.

A hosszú menet végén Nivonne és Landaillac tényleg azt hitték, hogy mindennek vége, náluknál szerencsétlenebb két ember nem jár-kele e földön.

Bécsbe utazó gyermekeiktől elbucsztak, megcsókolták őket utoljára, s hazaérve sokkal nyugodtabban fogták fel a helyzetet. Jehan igen pontatlan volt, gyakran lekészt az ebédről. Ilyenkor meg kellett várni; ezalatt meg kibűlt az étel. Máskor unalmas fiatal gyerekeket hozott haza a miniszteriumból...

Es Jolande? Ugy kellett ügyelni az embernek! Annyi szent, hogy szab dabbak lesznek.

Szabadabbak! Hogy megdobbant szívük e szóral Kedvük szerint élhetnek végre! Mehetnek Trouvilleba, Aix les-Bainsbe. Meghívhatnak akárkit, elfogadhatnak meghívást akárhová s ha este véletlenül későn jönnek haza, nem kell lábujjhegyen fölmenni a lépcsőkön. Ujra éledtek, tavaszi hullám érintette atyai kötelezettségbe fáradt agyukat.

Landaillac a Rue Royalban ebédelt, Nivonne az Epatantaban, kedves régi barátok társaságában. Es kénytelenek voltak elismerni, hogy a klubbeli ebédek vigabbak, kedélyesebbek a családi étkezéseknél a komor ebédben. Hogy az édes szabadságot méltón megünnepeljék, a fűszeres étkeket, méltó pókhálós üvegek tartalmával öblítették le. Aztán szivarral a szájukban, féloldalra csapott kalappal keltek fel az asztaltól és a két papa, gyűrött, rendetlen ruhában félrecsuszott nyakkendővel éjfél után egy órákor találkozott egyik előkelő kávéház ajtajában.

Minő óriási különbség délelőt és most! Alig ismertek egymásra!

Landaillac, te vagy az!

Es te? Nivonne!

Egy pillanatig szinte megkövülve egymásra bámultak aztán óriási hahotába törtek ki, de olyan neveléses is volt a helyzet. Majd barátságosan egymásba karolva, kissé ingadozó léptekkel ugyan, de együtt léptek be.

Meglepő köterejü.

Rendkívül kiadó.

Kitünő és olcsó.

PORTLAND-

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969.

Cementcsövek, fedéllemez, elszigetelőlemez, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld.

jegyzéke a kihagyottak névjegyzékével együtt az 1899. évi XV. t.-c. 146. illetve 151. §. értelmében f. évi május hó 10. napjától kezdődőleg május hó 30. napjáig bezárólag a városháza közigazgatási kiadóhivatalában (Városháza I. emelet 24. sz.) közszemlére lesz ki téve.

Eaen ideiglenes névjegyzéket, valamint a kihagyottak névjegyzékét a jelzett napokon reggeli 8 órától déli 12 óráig mindenki megtekintheti és délután 2—6 óráig ugyanott lemásolhatja.

Felhivatnak mindazok, akik az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében a felszólalásra akár azért mert a választók névjegyzékébe fel nem vettek, akár azért, mert nevük, foglalkozásuk, vagy életkoruk hibásan lett beírva, akár azért, mert valaki jogtalanul lett felvéve vagy kihagyva, — jogosítva vannak felszólalásaikat írásban a szükséges iratokkal felszerelve a központi választmányhoz címezve az 1899. évi XV. t.-c. 151. §. értelmében f. évi május hó 10-től 30-ig Kelepecz Dezső irodaigazgatónál beadni.

Ezen felszólalásokat nevezett irodaigazgató hivatali helyiségében a hivatalos órák alatt mindenki megtekintheti, azokat ugyanott délután 2—6 ig lemásolhatja s azokra vonatkozólag netán teendő észrevételeit írásban minden beadványhoz külön, a szükséges okiratokkal felszerelve az 1874. évi XXXIII. t.-c. 45. és 46. §§-ai alapján a központi választmányhoz címezve június hó 1—10-ig bezárólag az irodaigazgatónál benyújthatja.

Nagyvárad, 1311. május hó 8-án.

Rimler Károly,
polgármester,
mint a központi választmány elnöke.

Tilos a kilincselés.

A választások és a munkapárt.

A csütörtöki városi közgyűlésen szőnyegre kerülő ügyekkel foglalkoztak tegnap este tartott értekezletükön a nagyvárad munkapárthoz tartozó városatyák.

Természetesen a választások megbeszélése foglalta le az értekezlet nagyobb részét.

Hangok emelkedtek azon divó rendszer ellen, hogy a pályázók végig kilincselik a városatyákat, hogy voksaikat és ezzel pártfogásukat kikérjék. Ez azután az ilyen tömeges pályázásnál, mint most, elhiszszük, hogy nem valami kellemes a városatyákra. De hát még a szegény pályázókra, akiknek heteken át kell futkosni és pironkodni a hol udvarias, hol kelletlen fogadtatás után.

Hogy mily lealázó ez a kuncsorálás, azt érzik nagyon is a pályázók s volt alkalmunk hallani, hogy panaszkodnak is eleget. Azonban próbálják csak meg egyszer, hogy ne kilincseljék sorba a városatyákat! Igen sok városatyá egyenesen megvárja, hogy a pályázó elmenjen hozzá s kikérje a pártfogását.

— Még el sem jött hozzám.

— Nem is tudom hogy pályázik, nem volt nálam!

Ilyen és ehhez hasonló kiszólásokat mi is igen gyakran hallottunk városatyáktól. Ezen tehát egyes városatyák tülkhetnek magukat, de

általánosságban, amint helyes volna, a kilincselés megszüntetését keresztülvinni aligha lehet.

Az értekezleten a csütörtöki választások kérdésében nagy vita kerekedett.

Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy Nagyvárad város tanácsa a tanácsnoki és megüresedő többi tiszti állásokra a maga részéről megejtette a jelölést s ennél figyelembe vette ugy a szolgálati időt, mint az illetők szorgalmát és más méltánylandó okokat.

Dr. Medvigy Gábor örömmel üdvözli a városi tanács eljárását s kéri, hogy ezt az eljárást a jövőben is kövesse. — Helyteleníti, hogy a pályázók felkeresik a városatyákat s ezzel őket molesztálják, ami igen kellemetlen ugy a városatyákra, mint a pályázókra. Mondja ki a párt, hogy ilyen személyes ügyekben nem fogadja a tisztviselőket.

Siket Traján lealázónak tartja a tisztviselőre, hogy jogos érdekükért kilincselni kell. Helyesli a tanács jelölését, mert a tanács tudja legjobban, hogy ki érdemes a megválasztásra. Kötelessége is a tanácsnak, hogy irányítsa a választásokat, mert a bizottság tagjai nem ismerhetik a pályázók működését s könnyen megtörténhetik, hogy nem a szerény, érdemes pályázó, hanem aki jobban hajlong, nyeri el az állást.

Gábel Jakab most helyesli a tanács jelölését, de azt nem kívánja a jövőre is, mert a tanács esetleg nem arra való egyén mellett foglal állást s a tanács jelölése által kinevezéssé válnék a választás s a törvényhatóság akaratának kifejezése illuzoriussá válnék.

Siket Traján nem úgy érti a tanács jelölését, hogy azt vakon fogadják el, csak irányításul szolgáljon az.

Dr. Adorján Ármin, a mostani jelölést helyesli. Azt, hogy ne fogadják el a kilincselő tisztviselőt, ily mereven kimondani nem lehet. Óhajként kimondhatják, hogy a kilincselés felesleges.

Dr. Hoványi Géza elnök szintén nem tartja kimondandónak, hogy a jelentkező tisztviselőket nem fogadják el, hanem óhajként kifejezést adhat a párt ezen nézetének.

Dr. Moskovits József szólott ezután. Mások is kimondták már, hogy a tisztviselőket nem fogadják, de ez csak mondás maradt. Így lenne most is. Felveti a kérdést, hogy tekintettel a tömeges választásra, nem lehetne-e egyszerre két helyen, két állásra szavazni.

Rimler Károly polgármester szerint, ebben nem határozhatnak, mert ez az elnök joga.

Gábel Jakab egyenest ellenzi a két helyen, két állásra való szavazást, mert ez zavarokra vezetne. Nem mindenki van beavatva a választás mikéntjébe.

Baróthy Pál helyesli a tanács jelölését. A tanácsnoki állás betöltése a legfontosabb. Eleméry Fereac, aki erre az állásra pályázik, kiváló tisztviselő, akit személyesen ismer saját tapasztalatai alapján. A szolgálati idő is Eleméry Fereac mellett szól. Kéri, hogy foglaljanak mellette állást. (Éljenzés.)

Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy örömmel fogadja a tanács jelölését s azt a jövőre is kívánatosnak tartja.

A csütörtöki közgyűlés tárgysorozata egy tárggyal kibővül, amennyiben a köztisztviselési szabályrendeletet is felvette a tanács a tárgysorozat 7. pontjával.

Tavaszi ujdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

UJDONSÁGOK.

* **A király Gödöllőn.** Hétfőn este agasztó hírek terjedtek el Budapesten a király állapotáról. Azt beszélték, hogy az uralkodó nem jól érzi magát és hogy több orvos-tanárt hivattak betegágyához. Ezzel szemben azt az örvendetes hírt jelentik Budapestről, hogy ezek a kósa hírek valótlanok. A felséges ur gyengélkedik egy kissé ugyan, de a közérzése mégis igen jónak mondható. A gégehurutja erősen javult. Igen jó hatással van rá az egészséges falusi levegő és maga az ősz uralkodó is oda nyilatkozott, hogy érsi, milyen jót tesz neki Gödöllő levegője. Hétfőn délután a felség dr. Kerzl udvari orvos kíséretében négyes fogaton kikocsizott Besnyő felé. Oda-vissza egy óra hosszat tartott a kocsit. A kastélyba visszatérve, sétálni szeretett volna a király, de ebben megakadályozta a később rosszra fordult időjárás. Kedden reggel a szokott időben kelt föl. Fél órát sétált a parkban és azután hosszasan társalgott két kedves emberével: gróf Paarral és Kerzl doktorral. A király vigkedélyű és igen jól érzi magát.

* **Uj udvari tanácsos.** Ő felsége a király Urbán Adolfnak a »Nagyvárad Városi Vasut« elnökének, a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság ügyvezető-igazgatójának a közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta.

* **Plebánosi és hittanári vizsgálat.** Gyepes Imre sarkadi id. helyettes lelkész és Krajnik György gyulai káplán plebánosi, Gálly Sándor debreceni terézianthumi praefektus és Mellan Márton debreceni káplán, középiskolai hittanári vizsgálat letétele végett jelentek meg tegnap Nagyváradon, az illetékes vizsgáló-bizottságok előtt, melyeknek elnöke Fetszer Antal felsz. püspök, püspöki helynök volt. Valamennyien sikerrel állották meg helyüket ugy a szóbeli, mint az írásbeli vizsgálaton.

* **Katonai hírek.** Ótelsége, a király Háber János nagyvárad 4 ik honvédgyalogezredbeli ezredest a székesfehérvári 17 ik honvédgyalogezredhez, Aba Illés honvédalezredest pedig a károlyvárosi 26-ik gyalogezredhez helyezte át. A távozó főtisztok közbecsülésben álló tagjai voltak városunk társadalmának s a nagyvárad katonatisztok bucsulakomát rendeznek a távozók tiszteletére.

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piaci-kosarakat, kefeárukat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidfői

Telefon : 8.

kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat.

Telefon : 8.

* **Az élelmezési bizottság ülése.**

Gerő Armin rendőrkapitány ma délután 3 órára hívta össze a lakás és élelmezési bizottságot. S tekintettel a tárgysorozatban felvetett ügyek felette fontos voltára eseten, is kéri a bizottság tagjait, hogy a bizottság ülésén minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Tárgysorozat: I. Elnöki beszámoló, a) élelmi szerek árai, b) piaci szabályrendelet hatása, c) bejelentő hivatal (és annak megtekintése.) II. Edelman Menyhért dr. dolgozata a tejké-dérsől, a városnak tejjel való ellátásáról, ezzel kapcsolatosan központi tejcsernok ügye és pedig: Weinberger Hermann és Mautner Ignác ajánlatai. III. Szentjánosi konyhakészleteti telep vám és helypénz mentességi ügye.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Budó* János adóhivatali főtitkár adóhivatali ellenőrré nevezte ki és Nagyváradról a tiszalöki m. kir. adóhivatalhoz helyezte át.

* **A zsadányiak utat kérnek.** Egy lap legutóbb arról adott hírt, hogy Bihar megyében nagy államsegély útján általános utjavítási és építési munkálatokat fognak végezni. E híradás alapján tegnap a zsadányi gazdaközönség kérelmet intézett az alispánhoz, akit arra kérnek, hogy hasson oda, miszerint a zsadány—geszt—komádi utvonat is vétessék fel a kiépítendő utak közé. Erre az utra azért van főleg szüksége a közönségnek, mert rossz idő esetén még a tüzeléshez szükséges fát vagy a kicsépett gabonát sem tudja szállítani.

* **Robbantó szerek a jég ellen.** Az elmúlt tél folyamán a Sebes-Körözs nagy veszedelemmel fenyegette Mezőteleget. A jég ugyanis felszakadt és a község alatt gyűlt össze s minden percben attól lehetett tartani, hogy a fennakadt víz el fogja önteni az egész községet. Kivonult a helyszíre a katonaság is, azonban tehetetlenül állott mindenki, mert az összegyűlt jég felrobbantásához szükséges robbantószerrel nem rendelkeztek, s a dinamitot csak másnap hajnalban tudták beszerezni, amikor szerencsére a jég elindult. Nehogy hasonló veszedelmeknek legyenek kitéve a községek az alispán felhívást küldött a Sebes-Körözs, a Berettyó és a Fekete Körözs ármentesítő társulatokhoz, hogy gondoskodjanak róla, miszerint alkalmas helyeken, a folyók mentén mindenütt megfelelő mennyiségű robbantó szereket tartassanak készletben. Tegnap erre a felkérésre a Berettyó vízszabályozó-társulat kérelmet intézett az alispánhoz, hogy a robbantó szereket a katonaság közeli raktáraiban tartassa az alispán és onnan vegyék igénybe annak idején az érdekelt községek, mert a társulatnak a szerek kezeléséhez nincs megfelelő szakértőjük sem és szükség esetén ugyanis a katonaság alkalmazná a robbantó szereket.

* **Titokzatos szélhámosság.** Nagyszabású és vakmerő módon elkövetett szélhámosság ügyében nyomoz most a debreceni rendőrség. Az eset körülményei azt bizonyítják, hogy a szélhámos nagyváradai ember, aki nem ismeretlen a rendőrség előtt. Az esetről a következőkben számolunk be: *Várray* János debreceni kereskedőtől április elsején távozott el *Sugár* Zakariás nevű hűséges szolgája azzal a szándékkal, hogy hazautazik Erdélybe családjához. A szolgának 800 korona megtakarított pénze volt, amelyről a takarékpénztári könyvet megállapodás szerint *Várray* utána küldte volna *Sugárnak*. Április 28-án azonban *Sugár* megjelent *Várray* lakásán és kijelentette, hogy most már nem utazik haza, mert Nagyváradon egy édes rokonra talált, aki szívesen fogja látni,

tehát ahoz költözik. A szolga elkérte *Várrayéktól* a 800 koronáról szóló betéti könyvet és azzal Nagyváradra utazott, ahol már várta a kedves rokon. Az uton szerzett rokonna természetesen elsődolga volt a betéti könyv megszerzése és a pénz felvétele. A pénz megszerzése után semmit sem hallottak *Sugárról*, míg a napokban *Várrynál* egy régi favágója jelent meg, aki dolog közben elmondta, hogy *Sugár* még mindig a kórházban van. *Várry* utána járt a dolognak és akkor kiderült, hogy *Sugár* a debreceni kórház elmebeteg osztályán van. A további nyomozás során azt is megtudta *Várray*, hogy *Sugárt* április 20-án egy elegáns ur hozta be a kórházba. A fiatal ember *nagyváradai rendőrfogalmazónak* mondta magát és azt mondta, hogy *Sugár* neki rokona, akinek a látogatására utazott Debrecenbe, ahol borult elmével találta a szerencsétlen embert s hogy valami baja ne történjen, bevitte az elme kórházba. A szerencsétlen szolgát *Várry* felkereste a kórházban, ahol keserves könnyek közt panasolta el sorsát. *Várray* közbelépésére természetesen szabadlábra helyezték *Sugárt* és az ismeretlen rendőrfogalmazó közrekerítése iránt széleskörű intézkedést tettek folyamatba.

* **A züllés útján.** *Schmak* István pékmester bejelentette, hogy Sztaroveszki-utca 17. számú házában lakattal bezárt fűskamarájából 12 darab tyukot, egy kakast és két pulykát ismeretlen tettes ellopott. A rendőrség nyomozás során letartóztatta *Polincsar* József 15 éves, *Oszvár* Gusztáv 16 éves és *Derda* József 15 éves csavargó tyukat, akik lopás idejében hosszabb ideig ólálkodtak *Schmak* udvara körül.

* **Cselédszerező rabbi.** Megirtuk annak idején, hogy *Szime* Mária fenesi román leány miatt a badeni osztrák magyar konzul panaszt tett az alispánhoz. A panasz szerint *Szime* Máriát a belényesi járásból *Krausz* badeni rabbi csalta ki rokonai útján azzal az ígérettel, hogy havi 16 korona fizetést fog neki adni, ellátja ruhával és utiköltséggel. A szerződés értelmében a leány az év elteltével hazatérhetett Belényesbe természetesen a *Krausz* költségén. A konzul panasz szerint a sok ígéretből azonban semmi sem vált be, mert a rabbi a leányt ócska ruhákkal látta el, koplaltatta, ütötte-verte, míg végül teljesen kihasználva az utcára taszította ki, ahol jószívű emberek vették gondozásba, míg végre az állam költségén hazaszállították. A konzul panaszában kérte a hatóságot, hogy hassanak oda, miszerint *Krausz* badeni rabbi ne tudjon cselédet kicsalni Magyarországról, mert erős a gyanu, hogy *Krausz* már hasonlóképpen járt el több cselédjével is. A panasz alapján a belényesi főszolgabíró *Krausz* otthoni rokonait kellő oktatásban részesítette, a hatóságokat pedig értesítette, hogy *Krausz*nak ne engedjenek cselédet kivinni.

* **A közvesztélyes Danca.** Szalárdon egy jelentéktelen patak folyik keresztül s ezt a patakot hívják *Dancának*. Az év legnagyobb részében a gyerekek keresztül ugrálják, sőt még a liba is átlábolja, de ha megárad, sok galibát csinál. A kis patak korántsem a novellák csodáedező patakja és legkevésbé kelt illúziókat. A meder ugyanis állandóan tele van húzós iszappal, sárral, a maláriát terjesztő szunyogok fészkével. Tegnap a járási orvos panaszt adott be az alispánhoz a patak rendezése, illetve elvezetése ügyében. A járási orvos még a nyűvedi határban a főispán birtoka közelében levő ugynevezett sérgödör levezetését is javasolja. A járási orvos panaszát a szalárdi főszolgabíró tegnap azzal terjesztette be, hogy a két bacillus fészék sürgős rendezését feltétlenül szükségesnek tartja.

* **Megsérült munkás.** *Csengeri* József tegnap reggel 6 óra tájban állott munkába csatornázási vállalat *Körözs-utca* végén levő cementraktáránál mint napszámos. Nevezettnek a raktárból cementet kellett kihordan. Munkaközbe egy zsák rakásról egy zsák cement leest s *Csengeri* Józsefet elütötte, úgy hogy az esés közben fejét súlyosan megütötte. *Csengerit* beszállították a Bihar megyei kórházba. Sérülése 20 napon belül gyógyul.

* **Megjutalmazott rendőrök.** Az Állatvédő egyesület *Molnár* Márk rendőr ellenőrt 10 korona, *Balogh* Lajos és *Aggod* Sándor rendőröket pedig 5—5 korona jutalommal részesítette, miután nevezett rendőrök az elmúlt évben közbelépéseikkel igen sok esetben akadályozták meg az állatkinzást s jelentették fel az illető embertelen kocsisokat és tulajdonosokat. Az állatvédő egyesület, amint átiratában kifejezte, jövőben még nagyobb összeggel fogja jutalmazni az állatvédelem terén buzgó működést tanúsító rendőröket.

* **A detektív palotája.** A nagyváradai bérpaloták száma a közel jövőben ismét szaporodni fog. Az új bérpalota tulajdonosa se nem valami földbirtokos, se nem takarékpénztári direktor, hanem a nagyváradai rendőrség egyik legügyesebb detektívje, *Vass* Károly. A bérpalota Magyar-utca 35. szám alatt lesz, ahol már az építkezést meg is kezdték. A hatalmas kétemeletes házban 35 modern nagyobb lakás lesz. Az épület annyiban is különbözik az eddigiektől, hogy benne a kisebb lakások is a kényelmes mellékhelyiségekkel lesznek ellátva. A bérpalota terveit *Tyll* Árpád építő, rajzoló készítette.

* **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy *Rákóczy-ut* Moskovits palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok. *Ladányi* József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőpor áruda. Telefon 269.

* **Néhai főtisztelendő Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. *Benkő* A könyvkeresek. *Rákóczy-ut* 10.

Uj virágüzlet!

Fratrics János

kereskedelmi és műkertész.

Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : csarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnék

báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok

szép kivitelben, előnyös árak mellett.

* **Mikor pártoljuk a hazai ipart?**

Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna híret a *Siklinél* beszerezhető *Gyulatinak*, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a *Sikli Gyulatin*. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár *Sikli* Józsefnél *Halász-utca* 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Double-kelme ujdonságok FLEGMAN cégnél, Bémer-tér.

128

x **Tavaszi vásár.** Tisztelettel értesitem a mt nagyközönséget, hogy a csillár és fémáru gyártást megkezdtem s ennél fogva raktáron levő csillár készletemet helyszüke miatt gyári áron, sőt normális elfogadható áron elárulom. Régi csillárok átalakítása, galvanizálása, fémáruk rezezése, nickelezése, butorvasalás, portáldiszek stilszerű készítése rajz és terv szerint. *Stern*, Bémer-tér, Telefon 556.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőim-
mel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szöveteim
megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy
választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi
céggel felveszem a versenyt, ugyiszintén az előállítá-
sban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

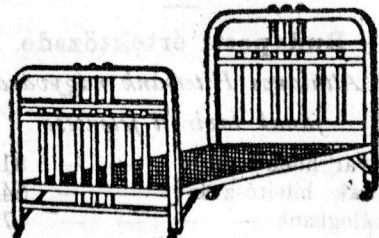
Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.
Mintákkal kívánatra háznál szolgálók.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székényágy 3 matracca 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 5 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Obsitos

Csütörtök: Nagymama. (Gyöngyi Jolán fel-
léptével.)

Péntek: Varázskeringő. (Gyöngyi Jolán
felléptével.)

Szombat: Milliárdos kisasszony. (Gyöngyi
Jolán felléptével.)

Vasárnap délután: Bob herceg, 'este: Falu.
(Móricz Zsigmond új darabjának bemutatója.)

Obsitos. Ma este egy évi pihenő után, újra kellemesen csendülnek fel az Obsitos szép finom, költői dallamosságú operett melódiai, Lelkesebb, kedvesebb, poétikusabb hangulatu magyar operettje keresve sem akad az utolsó színházi szezonoknak, mint a Kálmán-Bakonyi zenés játéka szerencsésen választott témája, a bujdosó vitézi élet ele en rajzu, színes epizódja megővta ezt az operettet a divatos operett-tá-
kolmányok sok izléstelen helyzetétől és szel-
lemtelenségétől. Finom és meseszerű végig ez
a sujet. M-gérdemli, hogy éveken át műsoron
tartsák.

Gyöngyi Jolán vendégszereplései.
Ahogy az elővételek mutatják, a hét utolsó
három estéjének sokat ígérő vendége, Gyöngyi
Jolán nem szorul reklamirozásra. Általános me-
leg érdeklődés előzi meg a Nagymama, Varáz-
keringő, Milliárdos kisasszony csütörtöki, pén-
teki és szombati előadásait, amiken a fiatal,
temperamentumos, széphangu kis primadonna
vendégszerepel. Mind a három operett kitűnő
kerete Gyöngyi Jolán játéka, mert három
pompás kabinet szerepet nyújt a főparthiekban
részére és ami az érdeklődést csak növelhet i
ebben a szezonban még egyik sem került színre.
Mártha, Helén hercegnő és Bettsy szerepeit
játssza el három estén Gyöngyi Jolán, aki éppen
ezekkel az alakításokkal nagyon nagy sikereket
aratott Budapesten.

Falu. Móricz Zsigmondnak, a Sári bi.ó
szerzőjének új darabja, a Falu (»Magyarosan.«
— »Mint a mezőnek virágai.« — »Kend a
pap?«) vasárnap este jön bemutatóra a Szig-
ligeti-színházban. Három dramatizált jókedvű
anekdota, a Falu: Móricz Zsigmond, a kitűnő
mesélő ezuttal legsikerültebben megszerkesztett
egyfelvonásosait mutatja be benne. A magyar
parasztnak, a magyar falunak olyan éles kontu-
rokkal rajzolt képét adja, mint amilyent még
senki sem hozott nekünk előtte. A Nemzeti-
színház előadásában emlékezetes tagja sikert
aratott a Falu, összes műsorestéin.

TANÜGY.

Új iskolák a belényesi járásban. A
biharmegyei közigazgatási bizottság a belényesi
járás több községét kötelezte a községi iskola
felállítására. A tegnapi nap folyamán Bihar-sze-
nes, Borda, Fehérlak, Szokány, Robogány, Dra-
gántalva, Hegyes községek betérjesztették a
terveket, melyek alapján az új iskolákat fogják
felépíteni. Czigányosd község szintén elhatározta
az iskola létesítését, azonban a határozat ellen
dr Cosma Gábor belényesi ügyvéd felebbezést
jelentett be. A felebbezésben Cosma azt állítja,
hogy a képviselőtestület felekezeti iskola léte-
sítését határozta el és a jegyző nem vette fel a
valóságnak megfelelően a jegyzőkönyvet, mert
abban községi iskolát tüntetett ki. A főszolgá-
bíró ezzel szemben kéri a felebbezés elutasítását.
Ilyen formán van a dolog *Buntesd* községénél
is. Itt előbb a községi iskola létesítését elhatá-
rozták s mikor már jogerőre is emelkedett az

ügy akkor a képviselőtestület tagjai összejöttek
és kijelentették, hogy nem építenek községi
iskolát, hanem adjon az állam iskolát. *Felsőpóány*
és *Alsópóány* hajlandó a községi iskolát fel-
építeni s az erre vonatkozó terveket be is ter-
jesztették. *Belesseny* és *Körössebes* községek
közösen egy iskola felett határoztak. Belesseny
ki is mondta a községi iskola léte itését, ellen-
ben Körössebesnél *Cosma* Gábor a felekezeti
iskola érdekében felebbezést adott be. A fő-
szolgabíró a felebbezések elutasítását kéri a
megyétől.

EGYESÜLETEK.

**A pénzügyi tisztviselők közgyű-
lése.** Bihar megyei Pénzügyi Tisztviselők
Szövetsége Nagyváradon. 1911. évi május hó
14 én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor, a »Ke-
reskedelmi Csarnok« olvasó-termében tartja
meg második évi rendes közgyűlését. A köz-
gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Előki
megnyitó. 2. Evi jelentés. 3. 1910. évi zárzá-
madások és az 1911. évi költségelőirányzat
előterjesztése. 4. Választások. 5. Esetleges indit-
ványok. 6. Szász János ur szakfelolvasása.

Igazságszolgáltatás.

§ **Megrágalmazott igazgató.** Erde-
kesnek induló sajtóper szakadt meg tegnap
délután az esküdtszéki teremben. Hirtelen, vá-
ratlanul lett vége, épp akkor, mikor legnagyobb
kíváncsisággal várták egy kiváló kriminális-
tának: *Edvy* Ilésnek védőbeszédét.

Még három évvel ezelőttörtént, hogy *Nikolics*
Döme dr, aradi ügyvéd megvádolta az Aradi
Közönségben *Szabó* Bélát, az ujszentannai pol-
gári iskola igazgatóját. Szó volt ebben a cikk-
ben uzsoráról, idegen fiókokban való kutatás-
ról, rosszindulatról a kollégáival szemben. Az
ügyvéd heves támadására és sértő kifejezé-
seire sajtó perrel vászolt s meghurcolt igaz-
gató.

Tegnap egész délelőtt a tanúzások foly-
tak. Már úgy látszott, hogy az ügy sokáig el-
húzódik, mikor a délutáni tárgyaláson várat-
lanul befejezést nyert. A déiben Váradra ér-
kezett *Edvy* dr-nak elmaradt délutánra ter-
vezett nagyobb szabású védőbeszéde, mert a
felek — ünnepélyes kézzorítással kibékültek.
Előzőleg azonban pompásan megebédeltek egy
szállodában s a fáradt esküdtek, ennek kö-
szönhették, hogy délután csak egy negyedórát
kellett ott ülni.

TÁVIRATOK.

Az összeférhetlenségi törvény eltörlése.

Budapest, május 9.

(Saját tudósítónktól) Szmracsányi
György ma fogja megindokolni az össze-
férhetlenségi törvény eltörlésére vonatkozó
javaslatát. Szmracsányi e javaslatot a
Lévay-ügyben jegyezte be.

A trónörökös célja.

Budapest, május 9.

(Saját tudósítónktól.) Hir szerint a
trónörökös budapesti utjának az volt a
célja, hogy a katonai perrendtartás ja-
vaslatát legalább július 13-ig elhuzzák.

Akkor lesznek ugyanis az osztrák választások és így a javaslat nem befolyásolhatná azt.

Halálos bányaszerencsétlenség.

Déva, május 9.

A lupényi kőszénbányában egy munkás gyufát gyújtott. A bányalég felrobant és négy bányamunkást megölt. A bányakapitányság kiküldöttjei megállapították, hogy a szerencsétlenséget a munkás vigyázatlanságból idézte elő.

Pör a német császár ellen.

Róma, május 9.

A »Tribuna« jelenti, hogy a genuai Girgenti-család, mely az elhunyt Birkner tartományi tanácsosnak, a jelenleg a német császár tulajdonában levő kardineri birtoknak volt tulajdonosának a rokona, e birtok miatt pört szándékozik indítani a császári ház mini-ztériuma ellen.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ butorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

Uj férfi szabó üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, üzletemet **Lévai palotába**, (Körös-oldal) **áthelyeztem**. Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégíteni. Tavaszújdonságaimat személyesen a legújabb divatkelmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsű pártfogást kér

FISCHER,

uriszabó.

Lévai palota. Körös-oldal.
Telefon: 951. 219

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKE

Írta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.)

8

— Csak a velem szembeni őszinteségét tartom A hangos kacaj közt tett kijelentéseket, jobban mondva a rut kis Böske kigunyolását hirtelen egy éles sik oly szakította féibe. Ezt hallva mindketten ijedten felugrottak ülő helyeikről, s visszafordulva, ott látták a fa alatt gunyolódásaik tárgyát, a szegény kis Böske, amint eszméletét veszve, az erős eséstől összezuzott tagokkal halottként feküdt, ottan. Megrémülve siettek segélyére, s miként az bemutatkozásukkor történt volt, a jószívű András pehelyként kapta fel izmos karjaiba a szegény szerencsétlenül járt gyermeket, s siettet őt szülei oltalmába juttatni.

Alice elhalványodott, midőn őt András szeméből egy épen olyan szemrehányó, mint megalázó pillantás érte. Szemlelőtte egyetlen mentegető szó nélkül haladt mellette, s András őszönszerűleg már az első pillanatban tisztába volt vele, hogy Alice tudott a kis leány jelenlétéről s bármily indokolatlanul is, készakarva erőszakolta ki tőle a sérő szavakat. E pillanatba az a nehezen s mesterségesen fel-felszítogatott szerelmi láng is kialudt a nemes jó érzésű ifju kebléből, melyet még a szivtelen leány iránt táplált. Féltve, remegve, azt se tudva elevent avagy holtat tart-e karjai között adta át a szegény gyermeket rémülten előrohánó édes anyjának.

IV. FEJZET.

Három hét mult el a leirt szerencsétlen esemény óta, amidőn egy esős délután, egy urasági fogat állott meg Ladányi Géza lakása előtt, s kilépett belőle egy barátságos arcú idős ur, s utánna egy elegáns, magas termetű, középkorú férfiú, s végül Ladányi maga. A háziur bevezeté vendégeit a szalónba, hol neje kisrt szemekkel, s kétségbeesett arckifejezéssel fogadta őket, de az idős idegen ur megpillantásakor kérdőleg tekintett férjére, miután üdvözölte a délutáni vonattal hozzájuk érkezett sógorát kellemesen lepődött meg, amidőn ez karonfogva az idegen urat, bemutatata őt neki, mint dr.

Gyermekspecialistát egyet, magántanárt. Egy negyedórával később már remegve, reszketve várta a nagy ember véleményét, amidőn az kis betegjét megvizsgálta volt. Leírhatatlan az öröm s jótékony hatás amit a szegény gyötrődő anyánál az orvos megnyugtató szavai előidéztek. Lábaihoz szeretett volna borulni s ott megköszönni, azt a pár boldogító szót, amely ha nem is toglalt mást mint egy kis vigasztaló reményt magában, mégis értékes volt azokhoz képest amiket nap nap mellett hallott a fiatal tapasztalatlan falusi orvos szájából. Ez ugyanis már majd lemondott a szegény kis betegjükről, fejcsóválva szomorú arckifejezéssel jött ki mindig tőle. Már-már előkészítette a szegény szülőket a legrosszabbra is. Azonban a tapasztalt nagy nevű fővárosi orvos azonnal felismerte a bajt a maga mivoltában s bár veszélyesnek, de semmiesetre sem gyógyíthatatlannak nyilvánította azt. Miután sikerült a szegény anyát némiképp megnyugtania ismét visszatért a beteghez. Az esti vonattal visszaütazott a fővárosba, s ígéretet tett, hogy a hét folyamán ismét meglátogatja a gyermeket. Az orvos távoztával Ladányi és felesége könnyes szemekkel köszönték meg sógoruk nagylelkűségét, ki maga is orvos lévén, Budapestről érkezett a kis beteg látogatására, s a saját költségén hozta le a hirneves gyermekgyógyászt.

A sógor dr Somlyay István, Ladányi Amália, Géza nővérenek férje, egy nagy jövedelmű gazdag budapesti orvos volt. Inkább mint szerető rokon jött le kétségbeesett szülőik vigasztalására s a kis beteg látogatására. Böske

miután gyermektelenek voltak, nagyon szerettek s évről-évre kérték magukhoz Gézáéktól a kis leányt, hogy ott Budapesten valami előkelő nevelő intézetbe járathassák. De Böske nem akart menni, s az engedékeny, erélytelen szülők bármennyire óhajtották is nem voltak képesek a makacs gyermeket rábírní.

Szegény kis Böske, tehát a nagy esés következtében, veszélyesen megbetegedett. Már hetek óta egy hangos szó nem hallatszott Ladányiékna. Még a cselédség is csak suttogva lábujjhegyen járt kelt a házban. Minden délután egy magas barna halvány komoly arcú fiatal ember érkezett, lóháton Ladányiékhoz, s miután vagy magától a házi urtól, vagy a cselédek valamelyikétől hirt kapott a szegény betegről, szólanul s komoran sem jobbra sem balra egy pillantást nem vetve indult vissza azon az uton, amelyen idejött.

Pedig a szép szőke Alice szivdobogva pillantot ki mindennap a lovas érkezésekor ablakán, s vágyva várt annak szép komoly szeméből egy édes kellemes pillantást, de mindhiába András nem tudott többé gyűlölet nélkül pillantani arra a leányra, kinek kiszámított hideg szivtelen szavai egy szegény ártatlan gyermeknek esetleg halálát is okozhatták.

E borzasztó esemény megviselte András kedélyét. Ejjel-nappal szemrehányást tett magának könnyelmű szavaiért, melyet oly lovatlan volt egy leányról, bármily gyermek lett legyen az, kiejteni. Megértette szavaim lealázó voltát szegényki bármily fejletlen és gyenge kinézésű 14 esztendőes leányka, akiben felébredt a nő s a fájdalom s a szegény mint szivtelen szavaim benne élő, idézték, okozták borzasztó esését, amely ki tudja nem-e szándékos volt-e? Oh! mint gyűlölöm ezért azt a leányt, ki tudott a szegény gyermek jelenlétéről, s éppen ezért, — amire egész világosan emlékszem — erőnek erejével csikarta ki belőlem nyilatkozatomat.

Igy kínozta magát szegény András önvádjaival. Hiába faggatták őt a házbeliek komor megváltozott kedélye okáért, nem akart felvilágosítást adni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap folytatólagosan nagyon lanya volt az irányzat. Kivétel nélkül az összes cikkek ára lényegesen visszaesett.

Határidők zarálatata:

Májusi buza	— — — —	12.45
Októberi buza	— — — —	11.26
Októberi roz	— — — —	9.25
Októberi zab	— — — —	7.45
Májusi tengeri	— — — —	6.48
Júliusi tengeri	— — — —	6.20
Augusztusi tengeri	— — — —	6.43
Augusztusi repce	— — — —	14.20

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	817.—
Osztrák hitelrészvény	— —	647.—
Jelzálogbank	— —	477.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	564.—
Osztrák államvasut részvény	— —	—
Közuti vasut	— —	790.—
Rimamurányi vasmű	— —	685.—
Városi vasut	— —	404.—
Beocsini cement	— —	—
Magyar bank és keresk. r. t.	— —	738.—
Salgótarjáni köszén	— —	660.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA

A kereskedelmi és iparkamara székházában egy **4 szoba, előszoba, 1 fürdő szoba, 1 cseléd szoba, honyha** és egyéb mellékhelyiségekből álló lakás a f. évi november hó 1-től kiadó.

Közelebbi felvilágosítás szereshető a kamarai titkárnál.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi takarékpénztár részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás elővételi jog gyakorlásra.

Folyó év május hó 4-én megtartott közgyűlésen hozott határozattal a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár rt. »Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár rt.« cég alatt fuzionált; ugyan-ezen közgyűlés 8000 drb 400 korona n. é. új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének 5.600.000 koronáról

Nyolc millió nyolcszáz ezer koronára leendő felemelését

határozta el.

Ezen 8000 drb új részvényből 1000 drb a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank részvényesei részére 470 korona árban fix átengedtetett, míg a többi 7000 drb részvény átvételére az Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvényeseinek biztosított az elővételi jog, minden 2 drb Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi takarékpénztár r. t. részvény után egy drb új részvényre a közgyűlés által megállapított 470 korona árban.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre **elővételi jogukat bezárólag folyó év május hó 31-ig gyakorolják.** Minthogy pedig a Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank és a Központi takarékpénztár r. t. részvényeinek kicserélése csak később fog megtörténni, így az elővételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyezés végett a régi Biharmegyei kereskedelmi, ipar és terményhitelbank, illetve a régi Központi takarékpénztár r. t. részvényei mutatandók be. Így minden 3 drb bankrészvény után (4 Egyesültnek felelően meg) 2 drb új részvényre és 2 drb Központi takarékpénztár részvény után egy új részvényre van elővételi jog fentartva.

Az elővételi jog gyakorlása intézetünk Bémer-téri, avagy Nagyteleki-utcai pénztáránál teljesíthető. Az elővételi jog folyó hó 31-én megszűnik.

A befizetések 1911. december 15-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi jog gyakorlásakor részvényenként 70 korona fizetendő. Az új részvények 1912. évtől kezdve részesülnek

az üzleti haszonban, míg a folyó évre a befizetések után 5 százalék kamatot térítünk meg.

A közgyűlés által meghatározott 470 korona vételárból 400 korona az alaptőkét illeti, míg a 70 koronából a költségek levonatnak és a maradvány a rendes tartalékalaphoz csatolatik.

A 470 korona vételárban befoglaltatik a kiállítási díj és bélyegilleték is.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatkak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésére vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Tkp. Rt. Igazgatósága.

327

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitünő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

MEGELOZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI GIPOGYAR

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZAR-ÉPÜLET.)

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°/₁₀₀-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámítol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra. 161

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram lámpa darabja 3.60 kor.** 100 gyertyás **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindezenmű **izzólámpa különlegességek, fényképeszámlák** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

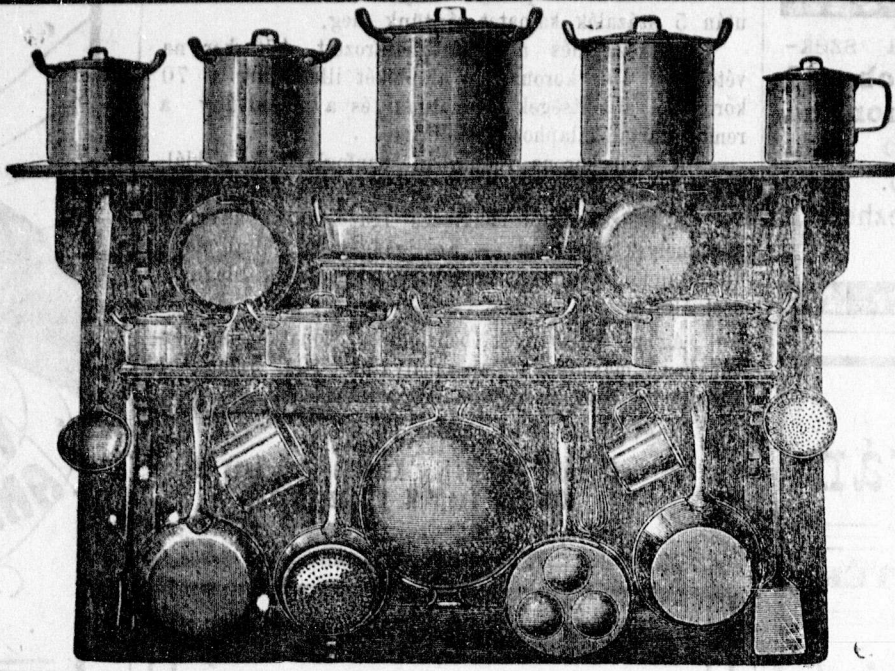
Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

TARSOLY és RISZTÓkülönlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.**Modern**
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.**Tavaszi ujdonságok**

Vasbutorok u. m.:

szekrényágy
3 matraccal**K 19'50.**

Gyermekágyak

K 26-től.Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Köz-
ponti takarékpénztár részvénytársaság Nagyváradon.**Felhívás elővételi jog gyakorlására**

A »Biharmegyei kereskedelmi ipar és termény-
hitelbank« és a »Központi takarékpénztár rt.« egye-
sülése alkalmából a Biharmegyei bank részvényeseinek
az igazgatóság azt az előnyt biztosította, hogy az
Egyesült intézet újonnan kibocsátandó 8000 drb
részvényéből 1000 darabra az elővételi jog
csak a Biharmegyei bank részvényeseinek
tartatott fenn, míg a fennmaradt 7000 drb. új
kibocsátású részvényre az elővételi jog az Egyesült
intézet összes részvényeseit illeti meg a külön fel-
hívásban részletezett módokat szerint.

A fenti 1000 drb. részvényre a Biharmegyei
bank részvényesei az elővételi jogot **folyó hó vé-**
geig gyakorolhatják olyképp, hogy minden 3 darab
Biharmegyei bank részvény után 1 drb új kibocsátású
Egyesült intézetbeli részvényt vehetnek át K 470
árban, melyből K 70, — az elővételi jog gyakorlása
alkalmából, a további K 400 ez év december 15-ig
befizetendő.

Önként értendő, hogy ezen külön kedvezmény
nem érinti a Biharmegyei bank részvényeseit, ezen
felül megillető azt a jogát, hogy a külön felhívásban
részletezett módokat szerint minden 3 darab Bihar-
megyei bank régi részvény után 2 drb. Egyesült
intézetbeli új kibocsátású részvényt ugyancsak K 470
árban jegyezhessenek úgy, hogy **végeredményben**
minden 3 drb Biharmegyei bank részvény
után 3 drb új kibocsátású Egyesült Bihar-
megyei Bank és Központi takarékpénztár
részvényre gyakorolható az elővételi jog.

Nagyvárad, 1911. május hó 5-én.

328

Az igazgatóság.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.**Jó és izléses munkaért jótallok.**Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Nagyvárad város közigazgatási bizottságától.

448—911 kb. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó
évi május hó 2-án kelt 25610—911. III. számú
leiratával Feier Salamon és Társa nagyváradai cég-
nek az államvasutak igazgatósága útján eléje ter-
jesztett kérelme alapján az államvasutak Várad-
Velence állomásából kiágazólag tervezett iparvágány
közigazgatási bejárását elrendelte és az eljárás
megkezdésének idejéül folyó évi május hó 16-ik

Dajkovits E.fényirodájában
Sas palotaesküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,villany felvételei speciálitása
:-: utólérhetetlen. :-:napjának délután 2 óráját, összejövetei helyül pe-
dig Várad-Velence állomás felvételi épületét tűzte ki.

Ezen bejárásra az 1896. évi július hó 15-én
kelt 46181. szám alatt kelt kereskedelemügyi mi-
niszteri rendelet értelmében az érdekeltek összes ma-
gán feleket meghívom és értesítem, hogy ezen be-
járás akkor is meg lesz tartva, ha az érdekeltek
közül senki sem jelen meg.

Nagyvárad thjf. város közigazgatási bizottsága
1911. május hó 5-én.

Hlatky Endre,
főispán.**Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!**

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serté hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder foggerém	50 »	1 drb Dianna szappan	65 »	1 dublé bajuszkefe	20 »
3 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner puder	38 »	1 valódi serté ruhakefe	45 »
1 » Stomatol »	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin fogpaszta	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	35 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő krém	96 »
1 üveg Bay Rum	35 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » Jera violette brillantin	30 »	3 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantin	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glicerín szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 » folyékony brillantin	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumicső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	38 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfinomító	28 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt
pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az ákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyvárad.